

आचार्यवेतनंगुरुदक्षिणां ॥ १३ ॥ १४ ॥ यियक्षुः यष्टुमिच्छुः ॥ १५ ॥ क्षुवतः क्षुतवतः ॥ १६ ॥ १७ ॥ दृष्टरूपप्रधानत्वात् दृष्टरूपं दीक्षापरिग्रहः प्रजानिधंतादीक्षां प्रविष्ट इति नियमनरूपोदंर्भोर्तर्हितोऽभवदित्यर्थः ॥ १८ ॥

कथंक्षत्रियसंस्थश्च दंडः संप्रत्यवस्थितः ॥ ब्रूहि मे सुमहाप्राज्ञ ददाम्याचार्यवेतनं ॥ १३ ॥ वसुहोम उवाच शृणुराज न्यथा दंडः संभूतो लोकसंग्रहः ॥ प्रजा
विनयरक्षार्थं धर्मस्यात्मा सनातनः ॥ १४ ॥ ब्रह्मायियक्षुर्भगवान्सर्वलोकपितामहः ॥ ऋत्विजं नात्मनस्तुल्यं ददर्शेति हि नः श्रुतं ॥ १५ ॥ स गर्भं शिरसा देवो बहुव
र्षाण्यधारयत् ॥ पूर्णं वर्षसहस्रेतुस गर्भः क्षुवतो पतत् ॥ १६ ॥ स क्षुपो नाम संभूतः प्रजापतिरिन्दमः ॥ ऋत्विगा सोमहाराज यज्ञे तस्य महात्मनः ॥ १७ ॥ तस्मिन् प्रवृ
त्ते स त्रेतु ब्रह्मणः पार्थिव वर्षभ ॥ दृष्टरूपप्रधानत्वाद् दंडः सो तर्हितो भवत् ॥ १८ ॥ तस्मिन् तर्हिते चापि प्रजानां संकरो भवत् ॥ नैव कार्यं न वा कार्यं भोज्या भोज्यं न विद्य
ते ॥ १९ ॥ पेया पेये कुतः सिद्धिर्हि संति च परस्परं ॥ गम्या गम्यं तदनासीत्स्वंपरस्वंच वै समं ॥ २० ॥ परस्परं विलुपं तिसारमेया यथामिषं ॥ अवलान्बलिनो घ्नंति निर्म
र्यादमवर्तत ॥ २१ ॥ ततः पितामहो विष्णुर्भगवंतं सनातनं ॥ संपूज्य वरदं देवं महादेवमथाब्रवीत् ॥ २२ ॥ अत्र त्वमनुकंपां वै कर्तुमर्हसि केशव ॥ संकरो न भवेद
त्र यथा तद्वै विधीयतां ॥ २३ ॥ ततः स भगवान्ध्यात्वा चिरं शूलवरायुधः ॥ आत्मानमात्मना दंडं स सृजे देव सत्तमः ॥ २४ ॥ तस्माच्च धर्मचरणान्नीतिर्देवी सर
स्वती ॥ स सृजे दंडनीतिं सा त्रिषु लोकेषु विश्रुतां ॥ २५ ॥ भूयः स भगवान्ध्यात्वा चिरं शूलवरायुधः ॥ तस्य तस्य निकायस्य च कारैकैकमीश्वरं ॥ २६ ॥ देवानामी
श्वरंचक्रे देवं दशशतेक्षणं ॥ यमं वैवस्वतं चापि पितृणामकरोत्प्रभुं ॥ २७ ॥ धनानां राक्षसानां च कुबेरमपि चेश्वरं ॥ पर्वतानां पतिं मेरुं सरितां च महोदधिं ॥ २८ ॥
अपां राज्ये सुराणां च विदधे वरुणं प्रभुं ॥ मृत्युं प्राणेश्वरमथो तेजसां च द्युताशनं ॥ २९ ॥ रुद्राणामपि चेशानं गोप्तारं विदधे प्रभुं ॥ महात्मानं महादेवं विशालाक्षं
सनातनं ॥ ३० ॥ वसिष्ठमीशं विप्राणां वसूनां जातवेदसं ॥ तेजसां भास्करं चक्रे नक्षत्राणां निशाकरं ॥ ३१ ॥ वीरुधामं शुभं तंच भूतानां च प्रभुं वरं ॥ कुमारं द्वादशभु
जं स्कंदं राजानमादिशत् ॥ ३२ ॥ कालं सर्वेशमकरोत्संहारविनयात्मकं ॥ मृत्योश्चतुर्विभागस्य दुःखस्य च सुखस्य च ॥ ३३ ॥ ईश्वरः सर्वदेवस्तुराजराजो नराधिपः ॥
सर्वेषामेव रुद्राणां शूलपाणिरिति श्रुतिः ॥ ३४ ॥ तमेनं ब्रह्मणः पुत्रमनुजातं क्षुपंददौ ॥ प्रजानामधिपं श्रेष्ठं सर्वधर्मभृतामपि ॥ ३५ ॥ महादेवस्ततस्तस्मिन्वृत्ते य
ज्ञेयथाविधि ॥ दंडधर्मस्य गोप्तारं विष्णवे सत्कृतं ददौ ॥ ३६ ॥ विष्णुरंगिरसे प्रादादंगिरामुनिसत्तमः ॥ प्रादादिंद्रमरीचिभ्यां मरीचिर्भगवे ददौ ॥ ३७ ॥ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१

॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ विनयो विद्विः चत्वारो विभागा यस्य तस्य शस्त्रं शत्रुर्यमः कर्मच रोगोऽपथ्याशनप्रयोजको रागो यमः कर्मचेति वा ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७